

יוסף טל: קונצ'רטו לשני פסנתרים ולתזמורת

הערות ספורות, הנוגעות למלאכת ההלחנה, עשויות לסייע בידי המאזין ולהסב את שימת לבו לנקודה זו או אחרת, שנודעת לה חשיבות בעיני המלחין.

החיבור אינו פותח במבוא, כי אם מציג מייד את רעיון הגרעין, המתואר על ידי צליל נע במישלב הנמוך של חליל ושל קלרנית, כששני הפסנתרים מצטרפים אליו בלא עיכוב. במקום נושא במובנו המקובל מספק כאן צליל מולחן את המירקס האופייני לחיבור כולו. פיסקת סולו של הטובה, בעלת ניסוח מלודי ברור, עונה כנגדו. כל ההתרחשויות, המתחוללות בהמשך החיבור, אינן אלא מסקנות מוסיקאליות מדו-שיח זה.

עתה על המאזין לנסות ולהתחקות אחר השינויים הצורניים המרובים, החלים במירקם שהוצג תחילה, ובאותה עת גם להבחין במענים הניגודיים. המאזין, הרגיל לעקוב אחר הרפתקותיו של נושא בפרק הסימפוניה הקלאסית, לא יתקשה להעתיק את הרגליו השמיעתיים מן התצורה הקלאסית של הנושא אל המירקם המעוצב של צליל "מולחן" ושל התוצאות המתחייבות ממנו. הוא אפילו יופתע לגלות, מה רכ חלקם של נכסי השפה המסורתיים במוסיקה זו, המדברת בשפה כה שונה. שכן החוט, המקשר בין כל הזמנים וכל התמורות, הוא הדרישה הבסיסית, שעל פיה נתבע המלחין להשליט על רגשותיו הספונטאניים החד-פעמיים את משמעתו של הגיון אורגאני בלתי מתפשר ולהביאם במהלך היצירה למלוא העוצמה הגלומה בהם.

יכולתו של המאזין ללוות את צמיחתו של חיבור מוסיקאלי תוך כדי שמיעה, רק היא המעניקה ליצירה את זכות קיומה. בעזרתה מועתקים הוויכוחים בין הכלים השונים שבתכליל אל הדו-שיח החי בין המלחין לבין שומעיו. אין ברצוני להפריע לתהליך ספונטאני זה על ידי ניתוח מקצועי מפורט יתר על המידה; מוטב לי לסמוך על הסקרנות הטבעית. סקרנותם של ילדים, השמורה, במידה זו או אחרת, בכל מבוגר שלא נס ליחו.

הערות אלה נכתבו בידי מר יוסף טל.
עברית: עדה ברודסקי